

Al llarg dels seus vint-i-un anys d'existència, l'estudi exhaustiu de les masies de Cubelles ha esdevingut un dels temes més reeixits i característics de l'Anuari del Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*. El coneixement dels nostres masos, més enllà del valor intrínsec des d'un punt de vista arquitectònic i històric, representa alhora una imprescindible immersió en uns dels elements més representatius del nostre passat com a poble, talment com el nucli antic, el castell o la mateixa església. De la mà experta del nostre company de junta Xavier Martínez, dediquem el treball central de l'Anuari 2021 justament a un dels emplaçaments amb més personalitat de la nostra vila, la masia de Rocacrespa, un enclavament poblacional amb centenars d'anys d'història i que, juntament amb Gallifa, arribà a disposar, fins i tot, de batlle propi. Un article, doncs, de gran valor que encapçala l'edició número 21 de la nostra publicació de capçalera i que justifica per si sol la portada d'enguany.

Les tràgiques conseqüències de l'anomenada Guerra Civil i la subsegüent II Guerra Mundial també assoleixen un paper preponderant de l'Anuari. Enguany, en Joan Vidal i en Jordi Curell i Sanmartí recuperen una part de la història de la nissaga Busquets, una família de cubellencs de segona residència que va veure com el pare moria en una presó franquista mentre que el primogènit era assassinat en un camp de concentració nazi. Un treball que, malauradament, amplia les repercussions que també es patiren a Cubelles arran de la barbàrie feixista, afegint Romà Busquets Gelabert a les morts a Mauthausen ja conegudes dels cubellencs Josep Agustí i Luis Camacho.

En una línia similar, també publiquem de la mà d'en Lolo Garcia un article sobre en Tomàs Mercadé i Rovirosa i el seu pas per diversos camps de concentració franquistes arran de la descoberta casual de la seva carterera –34 anys després de la seva mort– amb nombroses fotografies i documentació acreditativa del tot inèdites.

Entremig, podem gaudir d'un nou capítol dels records del nostre president d'honor, Antoni Pineda, en aquesta ocasió rememorant el curs del Foix al seu pas per la nostra vila i remarcant l'ús tradicional del mot *riera* per refer-s'hi en contraposició al més actual de *riu*.

L'edició d'aquest 2021 es completa amb un reportatge fotogràfic sobre actuacions castelleres a Cubelles a cura de Lolo Garcia i amb imatges de l'Antoni Pineda, l'Isidre Rosell, la Montse Torrado i en Joan Vidal; el tradicional recull de llibres incorporats durant el darrer any a la nostra biblioteca d'en Pere Urgellès; la ressenya del pregó de la Festa Major, obra de Víctor Lora i que, un any més, podem presumir d'haver anat a càrrec d'un dels socis de la nostra entitat, el professor, poeta, pintor i historiador Manolo Millán, i, com no, el recull d'activitats dutes a terme durant el passat exercici, tot i la pandèmia, novament de la mà d'en Lolo Garcia.

Precisament, cal deturar-se en aquest repàs de les activitats per subratllar alguns moments ben emotius viscuts al llarg de l'any passat. Així, cal destacar la marxa de la junta de la persona encarregada d'elaborar tradicionalment aquest article, en Francesc

Capdet, soci fundador de l'entitat i persona clau de la seva directiva, on complí funcions de tota mena com vocal, secretari, tresorer i vicepresident. Diu que renuncia aprofitant la renovació de junta que va tenir lloc aquest 2021, però tothom que el coneix sap que sempre hi serà, organitzant les sortides culturals, col·laborant en tot allò que faci falta o amenitzant qualsevol reunió amb el seu reconegut sentit de l'humor i el seu verb planer i acurat. Gràcies Ciscu!

També durant l'exercici passat es presentaren el nou quadern d'història local *Dosos amunt! El fet casteller a Cubelles*, de Lolo Garcia, on es recull el vincle del municipi amb el món dels castells, i el llibre *Cubelles desapareguda*, d'Antoni Pineda i Joan Vidal, amb pròleg d'Artur Peguera, en el marc incomparable dels jardins de Can Travé i davant d'un nombrós públic que no es va voler perdre una cita tan especial.

I, finalment, l'emocionant presentació del llibre del conseller i durant quatre anys pres polític, l'Honorable Josep Rull, on relata-va en un Centre Social Joan Roig i Piera ple a vessar les setmanes prèvies a l'1 d'Octubre i la posterior repressió desfermada, culminada amb el seu vergonyant empresonament juntament amb bona part del Govern de la Generalitat. Més d'un assistent va agrair dur la mascareta per dissimular les llàgrimes que lluitaven per no brotar davant de tanta injustícia. Per ell, la resta de presos polítics i exiliats d'arreu del món, un cop més, #FreeTothom!

